

Växjö
kommun

Riktlinje för godkännande och rätt till bidrag för fristående fritidshem

Avser fritidshem som inte bedrivs i anslutning till en grundskola

Dokumenttyp	Dokumentnamn	Fastställt/Upplättad	Senast ändrad
Styrande dokument	Riktlinjer för godkännande och rätt till bidrag för fristående fritidshem	Utbildningsnämnden 2022-12-14 §193	2022-12-14
Dokumentansvarig: Utbildningsnämnden, Enheten för ledningsstöd, uppföljning och analys	Dnr: UTBN 2022-01237	Giltighetstid: 2023-01-01 - tillsvidare	
Dokumentinformation: Riktlinjer för godkännande och rätt till bidrag för fristående fritidshem			

Innehåll

Riktlinje för godkännande och rätt till bidrag för fristående fritidshem.....	6
1. Generella bestämmelser för godkännande.....	6
1.1. Ansökan om godkännande	6
1.1.1. Ägar- och ledningsprövning - krav för enskilda att bedriva fristående fritidshem	7
1.2. Förändringar och överlåtelse.....	7
1.3. Återkallande av godkännande och avveckling av verksamhet	8
2. Krav och förutsättningar för godkännande	9
2.1. Generella krav	9
2.2. Verksamhetens omfattning och inriktning.....	10
2.2.1 Konfessionell inriktning/konfessionella inslag	10
2.2.2 Språklig inriktning	10
2.3. Krav på öppenhet och köregler	10
2.4. Öppethållande	11
2.5. Klagomålsrutiner	11
2.6. Personal.....	11
2.7. Lokaler	12
2.8. Skolskjuts	12
2.9. Försäkringar	12
2.10. Bidrag.....	12
2.11. Föräldraavgift.....	13
3. Tillsyn.....	13

Riktlinje för godkännande och rätt till bidrag för fristående fritidshem

Avser fritidshem som inte bedrivs i anslutning till en grundskola

1. Generella bestämmelser för godkännande

1.1. Ansökan om godkännande

Godkännande av fristående fritidshem som inte ligger i anslutning till en grundskola beslutas av utbildningsnämnden. Fristående fritidshem som bedrivs under samma fristående huvudman som bedriver grundskola beslutas av Skolinspektionen.

Godkännande beviljas under förutsättning att verksamheten genomförs i enlighet med gällande lagstiftning, förordningar och föreskrifter som gäller för fritidshemsverksamhet samt uppfyller och upprätthåller gällande krav i dessa riktlinjer. Enskild som har godkännande att bedriva fristående fritidshem benämns i dessa riktlinjer för huvudman.

Ansökan om rätt till bidrag ska göras på särskilda blanketter som kan hämtas på www.vaxjo.se. Ansökan ska visa att huvudmannen har förutsättningar att följa de lagar och riktlinjer som gäller för fritidshemmet. Ansökan ska lämnas till utbildningsförvaltningen i god tid innan verksamheten beräknas att starta. Strävan är att handläggningstiden ska vara högst 4 månader. Handläggningen startar först när ansökan är komplett.

En ansökan avslås om:

- det inte är säkerställt att sökanden har förutsättningar att följa gällande föreskrifter,
- sökande huvudman har en bristande stabilitet som innebär att en långsiktighet i utbildningen inte kan säkerställas,
- ansökan inte är komplett,
- personer bakom den juridiska personen visat misskötsamhet i att följa gällande lagstiftning,
- eller om personer som står bakom rättssubjektet bedriver i annat rättssubjekt fristående/enskild verksamhet enligt skollagen och detta är föremål för tillsynsåtgärder i form av föreläggande eller återkallande av godkännande.

1.1.1. Ägar- och ledningsprövning - krav för enskilda att bedriva fristående fritidshem

Växjö kommun ska göra en helhetsbedömning vid ägar- och ledningsprövningen. Kommunen ska utifrån tillgänglig information pröva den enskildes eller den juridiska personens lämplighet att bedriva verksamhet med stöd av allmänna medel.

Den 7 juni 2018 fattade riksdagen beslut om nya bestämmelser för ägar- och ledningsprövning. Beslutet innebar att det infördes skärpta krav på insikt, lämplighet och ekonomiska förutsättningar för enskilda att bedriva verksamhet. Det är proposition 2017/18:158 *Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden* som ligger till grund för ändringarna. Riksdagen kompletterade i juni 2022 skollagen med ett så kallat demokrativillkor, det vill säga att tillståndsmyndigheten ska göra en bedömning om den sökande riskerar att utsätta barn eller elever, i den verksamhet ansökan avser, för våld, tvång, hot, diskriminerande eller kränkande behandling eller påverkan som syftar till motarbetande av grundläggande fri- och rättigheter eller det demokratiska styrelseskicket.¹

Förutom kunskap om lagstiftningen och förordningarna som gäller specifikt för fritidshemmet, skollag och läroplan, ska styrelsen ha kunskap om arbetsrätt, arbetsmiljölagstiftning och det ekonomiska regelverk som styr associationsformen, till exempel årsredovisningslag och aktiebolagslag.

Kommunens ägar- och ledningsprövningen omfattar de personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har möjlighet att utöva ett väsentligt inflytande över den fristående verksamheten.

1.2. Förändringar och överlåtelse

Förändringar av betydelse ska rapporteras till kommunen. Detta gäller exempelvis förändringar av styrelse, byte av kontaktpersoner, företrädare eller byte av rektor/ledning. Förändringar ska styrkas med relevanta handlingar som exempelvis examenshandlingar, ny delegation och liknande beroende på vilka förändringar som genomförts. Ett godkännande får inte överlåtas till annan fysisk eller juridisk person.

Om ett fristående fritidshem helt eller till stor del ska ändras i förhållande till de uppgifter som har lämnats i huvudmannens ansökan om rätt till bidrag, ska ansökan om ny rätt till bidrag lämnas före det att förändringar genomförs. Enskild som önskar ta över befintligt fritidshem från en annan huvudman ska ansöka om nytt godkännande att

¹ [Skollag \(2010:800\) Svensk författningssamling 2010:2010:800 t.o.m. SFS 2022:1088 - Riksdagen](#) 2 kap 5b§

bedriva fritidshemmet. Strävan är att handläggningstiden ska vara högst 4 månader. Handläggningen startar först när ansökan är komplett.

Ny ansökan ska även göras vid exempelvis flytt av verksamheten till annan adress, start av verksamhet på en ny adress, om antalet platser/elever förändras i verksamheten eller annan liknande förändring i förhållande till ursprunglig ansökan. Denna ansökan görs på särskild blankett som finns på kommunens hemsida och i dessa fall fyller huvudmannen i att det rör "utökning/förändring av befintlig verksamhet". Förändringarna ska på olika sätt kunna styrkas. Blankett om utökning av verksamheten ska lämnas i god tid till utbildningsförvaltningen. Strävan är att handläggningstiden ska vara högst 6 veckor. Handläggningen startar först när ansökan är komplett.

Finns en uppenbar risk för konkurs eller likvidation av ett företag som driver fritidshem ska ansvariga för företaget omgående lämna information om detta till kommunen. En uppenbar risk ska avses föreligga exempelvis när skyldighet att upprätta en kontrollbalansräkning uppkommer.

I de fall en verksamhet kan bedrivas vidare av en konkursförvaltare, och denne avser söka efter någon som kan överta verksamheten, måste konkursförvaltaren ha ett nära samarbete med utbildningsförvaltningen. En konkursförvaltare måste ta hänsyn till att ett godkännande att bedriva fritidshem inte kan "säljas" till annan juridisk person. Finner konkursförvaltaren en intressent måste denne intressent göra en ansökan om godkännande i enlighet med skollagen och dessa riktlinjer.

1.3. Återkallande av godkännande och avveckling av verksamhet

Avveckling av verksamhet kan ske på initiativ av huvudmannen eller av utbildningsnämnden. Nämnden kan återkalla godkännande samt rätt till bidrag om riktlinjerna inte längre uppfylls eller om verksamheten uppenbart missköts och flera allvarliga brister framkommer.

Ett godkännande förutsätter att en verksamhet pågår löpande. Nämnden återkallar ett godkännande efter sex månader i de fall inga elever är inskrivna i verksamheten.

Om huvudmannen planerar en avveckling av verksamheten, ska detta omgående meddelas till utbildningsnämnden. Information ska också i god tid ges till vårdnadshavare med elever i verksamheten samt de som står i kö.

2. Krav och förutsättningar för godkännande

2.1. Generella krav

Den enskilda huvudmannen ansvarar för att:

- verksamheten fortlöpande överensstämmer med dessa riktlinjer och bedrivs i enlighet med tillämplig lagstiftning,
- fullgöra arbetsgivaransvaret
- fullgöra sina skyldigheter avseende socialförsäkringsavgifter och skatt
- erforderliga tillstånd för verksamhetens bedrivande finns.

Huvudmannen får inte:

- vara i konkurs eller likvidation, under tvångsförvaltning eller föremål för ackord eller tills vidare ha inställt sina betalningar eller ha näringsförbud
- vara föremål för ansökan om konkurs, tvångslikvidation, ackord eller annat liknande förfarande.

Huvudmannen eller personer som har väsentligt inflytande över verksamheten/ansvarig för verksamheten får inte:

- genom lagakraftvunnen dom vara dömd för brott som avser yrkesutövningen eller brottslighet som kan skada förtroendet
- ha gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen.

Huvudmannen ska vara registrerad hos Bolagsverket och uppvisa registreringsbevis samt vara godkänd för F-skatt.

Huvudmannen ska genom utdrag från UC eller motsvarande register eller på annat sätt om huvudmannens verksamhet är nystartad, visa att den har erforderlig ekonomisk kapacitet.

En ekonomisk kalkyl, uppskattat antal elever för kommande tre verksamhetsår samt organisationsbeskrivning (inkl. personalens kompetens/utbildning och personaltäthet) lämnas vid ansökan. Huvudmannen ska också redogöra för hur arbetet ska bedrivas så att skollag och målen i läroplanen uppnås.

2.2. Verksamhetens omfattning och inriktning

Verksamheten ska bedrivas för elever i åldern 6–13 år och grupperna ska ha en lämplig sammansättning och storlek. Verksamheten ska vara tillgänglig för elever som är i behov av särskilt stöd i sin utveckling. Huvudmannen ansvarar för att kontrollera om en elev har rätt till fritidshem. Inskrivning av elever ska ske i enlighet med kommunens riktlinjer för detta.

2.2.1 Konfessionell inriktning/konfessionella inslag

Av ansökan ska det framgå om huvudmannen avser att bedriva utbildning med konfessionell inriktning. Från och med den 2 januari 2023 ska den som avser att starta ett fritidshem med konfessionell inriktning ange det i sin ansökan. Den huvudman som fått sin ansökan godkänd före den 2 januari 2023 och avser att fortsatt ha en konfessionell inriktning ska anmäla det till Växjö kommun senast den 30 juni 2023. Huvudmannen behöver inte ange vilken konfessionell inriktning fritidshemmet avser att ha.

Vid fristående fritidshem med konfessionell inriktning får konfessionella inslag endast förekomma vid tillfällen som huvudmannen skriftligt informerat vårdnadshavare om. Deltagande vid konfessionella inslag ska vara frivilligt för eleven och en likvärdig aktivitet ska erbjudas.

Konfessionella inslag får förekomma i utbildningen, men inte i undervisningen. Definitioner av konfessionella inslag, utbildning och undervisning finns i skollagen 1 kap. 3, 7, 7a-7d §§ samt regeringens proposition 2021/22:157.

2.2.2 Språklig inriktning

Av ansökan ska framgå om huvudmannen avser med språklig inriktning. En eventuell språklig inriktning ska vara underordnad krav i skollag, språklag och läroplan. För att garantera att eleverna får en god språkutveckling i svenska ska det i varje grupp finnas tillräckligt med personal som behärskar det svenska språket.

2.3. Krav på öppenhet och köregler

Fritidshemmet ska vara öppet för alla elever som ska erbjudas fritidshem enligt skollagen om inte kommunen medger undantag från detta. Undantagen kan vara ett föräldrakooperativ som i sin organisation ställer särskilda krav på föräldrar att delta aktivt i verksamheten med insatser som exempelvis städning, matlagning och jourarbete

eller ett fritidshem som riktar sig till elever med särskilda behov. Ett undantag från skollagens öppenhetskrav ska godkännas av utbildningsnämnden.

Alla fristående fritidshem ska ha dokumenterade köregler som finns tillgängliga för vårdnadshavarna. Köreglerna ska utformas på grunder som utbildningsnämnden godkänner. Syskonförtur, geografisk närhet och anmälningdatum (kötid) är de urvalsgrunder som är godtagbara enligt förarbeten till skollagen. Om fritidshemmet har medgetts avsteg från öppenhetskravet ska det anges i fritidshemmets köregler.

2.4. Öppethållande

Fritidshem ska tillhandahållas alla helgfria vardagar. Fritidshemmets öppettider ska fastställas utifrån vårdnadshavarens behov och verksamhetens utformning.

Vid tillfällig stängning är huvudmannen skyldig att erbjuda vårdnadshavare alternativt fritidshem om vårdnadshavaren inte kan ordna annan tillsyn. En plan ska uppvisas för hur verksamhet ska erbjudas vid tillfällig stängning. Information om tillfällig stängning ska skriftligen lämnas till vårdnadshavaren i god tid.

2.5. Klagomålsrutiner

Huvudmannen ska ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål. Huvudmannen ska informera vårdnadshavarna om rutinerna på lämpligt sätt. Klagomål ska även kunna lämnas anonymt till huvudmannen. Allvarliga klagomål ska rapporteras till kommunen.

2.6. Personal

Senast när verksamheten startar ska det finnas personal i sådan omfattning och med relevant utbildning och erfarenhet att statliga mål för verksamheten kan nås. Från och med den 1 juli 2019 är det krav på lärarlegitimation och behörighet för att få undervisa och ansvara för undervisning i fritidshemmet. Utöver lärare får det i undervisningen finnas annan personal med sådan utbildning eller erfarenhet att elevernas utveckling och lärande främjas.

Det pedagogiska arbetet vid ett fritidshem ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska ha erhållit pedagogisk insikt både genom utbildning och genom erfarenhet. För att kunna anställas som rektor krävs pedagogisk utbildning samt att en nytillträd rektor genomgår befattningsutbildning som ska vara genomförd senast fyra år efter tillträdesdagen. Med pedagogisk utbildning menas utbildning i pedagogik på högskolenivå. Dokument som styrker utbildning ska lämnas för sökande huvudman.

Huvudmannen ska tillse att all personal inom verksamheten är medveten om och iakttar gällande regler om sekretess, tystnadsplikt och anmälningsskyldighet enligt socialtjänstlagen.

Huvudmannen ska ha rutiner som säkerställer att alla som erbjuds anställning visar ett giltigt utdrag ur belastningsregistret innan anställningsavtal undertecknas. Registerutdraget får inte vara äldre än ett år.

2.7. Lokaler

Verksamhetens lokaler ska vara lämpliga för verksamheten och bedöms utifrån skollagens krav. Därutöver är huvudmannen skyldig att tillse att lokalen omfattas av erforderliga tillstånd såsom bygglov och utlåtande från brandskyddsmyndighet. Handlingar som visar att erforderliga tillstånd finns ska bifogas ansökan.

Huvudmannen ska kunna visa:

- att bygglov finns i förekommande fall alternativt att avsiktsförklaring/ kontrakt finns med hyresvärd. Ritning över lokal ska lämnas.
- att anmälningsskyldigheten enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen för den planerade verksamheten på området har fullgjorts och att beslut för verksamhetens bedrivande från Miljö- och hälsoskyddsnämnden vunnit laga kraft
- utlåtande från brandskyddsmyndighet eller motsvarande

2.8. Skolskjuts

Elever har inte rätt till skolskjuts mellan skola och fritidshem om det inte kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen.

2.9. Försäkringar

Växjö kommun har tecknat olycksfallsförsäkring för alla folkbokförda barn och elever i kommunen. Huvudmannen ska därutöver tillse att personal, elever och lokaler i övrigt omfattas av erforderligt och för verksamheten sedvanligt försäkringsskydd.

2.10. Bidrag

Utbildningsnämnden fastställer årligen bidragsnivåer för elever i fristående fritidshem. Bidrag utbetalas endast för elever som är inskrivna i den enskilda verksamheten och som är folkbokförda i kommunen eller stadigvarande vistas i kommunen och som uppfyller kraven i skollagen. Huvudmannen som erhåller bidrag ska inneha en F-skattsedel samt

vara arbetsgivarregistrerad. Bidrag utbetalas i enlighet med gällande regelverk för resursfördelning och utbetalning till fristående verksamhet inom Växjö kommun.

Huvudmannen ansvarar för att de underlag som ligger till grund för resursfördelningen är korrekta och följer nämndens regelverk.

För elever i behov av särskilt stöd kan tilläggsbelopp sökas hos utbildningsnämnden. Ansökan görs på särskild blankett och ska avse extraordinära stödinsatser.

2.11. Föräldraavgift

Växjö kommun tillämpar maxtaxan, vilket innebär att enskild huvudman ska följa de regler som gäller för maxtaxan. Någon avgift/kostnad utöver maxtaxan får inte tas ut för en plats i fritidshemmet. En fristående huvudman kan ta ut en lägre föräldraavgift, dock aldrig högre än maxtaxan.

3. Tillsyn

Utbildningsnämnden utövar regelbundet tillsyn över fristående fritidshem vars huvudman kommunen har godkänt. Nämnden har rätt att inspektera verksamheten och får inhämta de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen.

Utbildningsnämnden genomför även etableringskontroll innan verksamheten startar, i enlighet med kommunens *Tillsyn av förskola, fritidshem respektive pedagogisk omsorg*. Det är huvudmannens ansvar att i god tid innan verksamhetsstart (minst 6 veckor) kontakta utbildningsförvaltningen för att få en tid för etableringskontroll som görs ca 4 veckor före start. Verksamheten får inte placera elever förrän etableringskontrollen är genomförd och godkänd.

Etableringskontrollen är en första del av tillsynsprocessen. Vid denna kontrolleras att huvudmannen har de förutsättningar som krävs för att bedriva en verksamhet utifrån gällande lagar och styrdokument samt följer det beslut som tagits i samband med ansökan om rätt till bidrag. Kontrollen utgår ifrån de områden som berörs i den regelbundna tillsynen. Utifrån etableringskontrollen kan tillsynsmyndigheten ålägga huvudmannen att vidta de åtgärder som krävs för att uppfylla gällande krav.

Utbildningsförvaltningens dokument *Tillsyn av fristående förskolor, pedagogisk omsorg och fritidshem i Växjö kommun* beskriver den planerade och kontinuerliga

tillsynsprocessen och de olika delar som processen omfattar. Tillsyn kan även ske utifrån inkomna synpunkter på verksamheten.